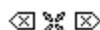

VILÁGJÁRVÁNY*

A malária 2 millió halálesetet okoz, és 300 millió embert fertőz meg évente. A Föld lakosságának egytizede fertőzött, s 40%-a van kitéve a fertőzésveszélynek. A betegség mintegy 90 országban van jelen. A legsúlyosabban érintett területek: Afrika, India, Brazília, Sri Lanka, Vietnam, Kolumbia és a Salamon-szigetek. Az összes eset 90%-a azonban Afrika szubszaharai vidékeire esik, ahol ez a vezető halálok, illetve a gyermekek egészségét fenyegető legnagyobb veszélyforrás. Minden 30 másodpercben meghal egy gyermek valahol a világon maláriában.®

MIERT TERJED A MALARIA?

A maláriában elhalálozottak száma napjainkban nagyobb, mint 30 évvel ezelőtt, s a betegség egyre újabb országokat támad meg. Bár alapvetően a trópusi-szubtrópusi országokra jellemző, az utóbbi időszakban egyre gyakrabban bukkan fel Törökországban, Oroszországban, sőt már az USA-ban is beszámoltak néhány esetről.

A maláriás esetek növekedése a következő okokra vezethető vissza:

- A betegség kezd ellenállóvá válni a hagyományos kezelésekkel szemben. Ázsia egyes területein már semmilyen komolyabb gyógyszer nem alkalmazható.
- A betegséget terjesztő moszkítók ellenállóak lettek azokkal a rovarirtó szerekkel szemben, amelyek a járványok terjedését hivatottak megakadályozni.
- Politikai és gazdasági okok miatt egyre többen kényszerülnek a járványveszélyes vidékekre költözni.

- A környezetátalakító folyamatok - úépítések, bányászat, öntözés - kitűnő táptalajt teremtenek a betegség terjedéséhez.
- A költségvetési problémák számos fejlődő országban a malária elleni programok elsorvasztásához vagy leállításához vezettek.
- A járvány terjedése súlyos gazdasági következményekkel is jár, aminek fő oka a munkaerő elvesztése, illetve a turizmus leépülése az érintett területeken.

MALARIASZFERA

Mbita Point, Kenya, a Viktória-tó partvidéke. Bart Knols egy zárt műanyag dobozba dugja a karját, melyet pillanatokon belül ellepnek a szúnyogok, és mohón szívni kezdik a kutató

vérét. Annak ellenére, hogy ez a vidék a leginkább maláriaveszélyes tája földünknek, ezek a szúnyogok teljesen veszélytelenek. Egytől egyik laboratóriumi tenyésztetek, és mentesek a malária kórokozójától. Ezen a kutatóállomáson tizenhat kutató adja vérét a tudományért, olyan megoldásokat keresve, amik talán meggátolhatják a világ legpusztítóbb és igen gyorsan terjeszkedő betegségét.

Negyven éve az akkori kutatók azt hitték, közel az idő, amikor egyszer s mindenkorra leszámolhatnak a maláriával; elpusztítják a parazitát, és DDT-vel kiirtják legfőbb hordozóját, az *Anopheles* szúnyogot. Ez azonban nem történt meg. A szúnyog ellenállóvá vált a DDT-vel szemben, a *Plasmodium falciparum* parazita pedig a legtöbb gyógyszerrel

szemben. Ma a világ lakosságának mintegy 40 százaléka él maláriaveszélyes vidékeken, e területek nagysága az erdőirtással, az öntözés terjedésével csak növekszik. Negyedmilliárd ember fertőzött, évente 2 millióan pedig áldozatul esnek a betegségnek.

A kutatók szerint a megoldás a hordozó, a szúnyog életmódjának megismerésében rejlik. Miért csípi meg az embert? Miért csípi meg egyes embereket inkább, mint másokat? Mivel táplálkoznak az embervéren kívül? Mi riasztja őket? Hogyan lehetne beavatkozni abba,

hogy ne vigyék át a fertőzést az emberre? Ezek az alapvető, válaszra váró kérdések

* betűk vízszintes széthúzása

® dupla keret